

2.4. *Det Ethiske Råd.*

Det Ethiske Råd blev i 1997 som følge af debatten bedt om at udarbejde en redegørelse om sene aborter til justitsministeren. Rådet var delt på spørgsmålet om indførelse af en grænse for abort, men et flertal gik ind for en sådan. Flertallet mente således, at det er etisk uacceptabelt at tillade abort på levedygtige fostre, og at det vil være i strid med den intuition og umiddelbare etiske sans, som i overvejende grad findes i befolkningen.

3. Lovgivningsmæssig baggrund.

3.1. *Tidligere lovgivning.*

Der har tidligere eksisteret en fast grænse for abort, men den har aldrig været lovfæstet. Det fremgår således implicit af forarbejderne til den første lov om svangerskabsafbrydelse fra 1937, at der ikke kunne foretages abort, hvis fosteret var levedygtigt, jf. betænkning fra 1936 om lovligheden af svangerskabsafbrydelse m.v. Man overvejede dog ikke en udtrykkelig bestemmelse herom i loven. Den betænkning, der lå til grund for den næste abortlov i 1956, betænkning nr. 96/1954, understregede, at fosteret ikke måtte have nået en sådan udvikling, at det var levedygtigt på aborttidspunktet, hvilket på daværende tidspunkt ville sige omkring 28. graviditetsuge. Et indgreb over for fosteret på den anden side af levedygtighedsgrænsen ville ikke kunne legitimeres ved abortlovens bestemmelser, men kun ved nødret (betænkningen side 73 f.). Der blev ikke senere i forbindelse med lovændringerne i 1970 og 1973 omtalt en grænse for provokeret abort. I stedet blev det anført i den betænkning (nr. 522/1969), der i væsentlig grad lå til grund for både 1970- og 1973-loven, at man ikke havde ønsket at tage stilling til dogmatiske synspunkter, herunder fosterets krav på retsbeskyttelse mod ethvert indgreb (betænkningen side 73).

I den første abortlov var der dog en *vejledende* grænse for abort, der satte grænsen for provokeret abort ved 12. uge. Hvis der var tale om lang sagsbehandlingstid, kunne grænsen overskrides. Begrundelsen for den vejledende grænse var først og fremmest, at indgrebet herefter ville indebære en uforholdsmæssig større risiko for kvinden. Men det blev også understreget, at grænsen var i overensstemmelse med befolkningens opfattelse af, hvornår fosteret blev en menneskelig eksistens:

»Dertil kommer, at Abortindgrebet inden det angivne Tidspunkt her i Landet af den almindelige Opinion mere synes at betragtes som en Forhindring af en Menneskeeksistens' Udvikling - altså som en Slags præventiv Foranstaltning - end som en Udslettelse af

en saadan Eksistens, medens Abort på et senere Tidspunkt virker langt mere forargelig og frastødende, en Betragtningssmaade, der i Reglen deles ogsaa af den svangre Kvinde selv og hendes Omgivelser. Den angivne Begrænsning maa saaledes antages at falde godt i Traad med den gængse Opfattelse.« (Betænkning angaaende Lovligheden af Svangerskabsafbrydelse m.v., 1936, side 59).

I 1956 blev bestemmelsen om den vejledende grænse for abort ændret. Den blev herefter sat til 16. uge, fordi man mente, risikoen for kvinden indtil dette tidspunkt kunne accepteres. I 1970 blev den sat tilbage til 12. uge. I 1973 fik alle kvinder ret til abort inden udgangen af 12. graviditetsuge, hvorved den tidligere vejledende grænse for provokeret abort blev til grænse for den fri abort. Efter 12. uge kan man alligevel få tilladelse til abort efter en konkret vurdering, men der er ikke længere i loven et hensyn til det voksende fosterliv.

3.2. *Nuværende lovgivning.*

Lov om svangerskabsafbrydelse § 3, stk. 2, der vedrører svangerskabsafbrydelse efter den 12. uge, lyder: »Tilladelse til abort må kun gives, hvis de forhold, der begrunder ansøgningen herom, har en sådan vægt, at det findes berettiget at udsætte kvinden for den forøgede helbredsmæssige risiko, som indgrebet nu indebærer.«

Der er altså ikke tale om noget hensyn til fosteret, men udelukkende til kvinden, hvilket betyder, at der ikke i loven er noget til hinder for, at der kan foretages provokeret abort (eller igangsætning af en ekstremt tidlig fødsel med henblik på fosterets død) indtil det tidspunkt, hvor den naturlige fødsel begynder. Der er ikke i forbindelse med den nugældende lovgivning blevet taget afstand fra den forudsatte grænse for provokeret abort i tidligere lovgivning.

3.3. *Grænser for provokeret abort i Norden.*

I Sverige må der ikke gives tilladelse til abort, hvis der er anledning til at formode, at fosteret er levedygtigt. Samme regel gælder i Norge. Der er altså tale om en individuel grænse. Både Sverige og Norge har en vejledende grænse for provokeret abort ved 18. graviditetsuge. I Finland er grænsen for provokeret abort sat ved 20. graviditetsuge. Finland adskiller sig altså fra Norge og Sverige ved at knytte levedygtighedskriteriet til en bestemt graviditetsuge uden dispensationsmulighed, hvilket udelukker en individuel vurdering. Det særlige ved lovgivningen i Finland er desuden, at den absolutte grænse fremgår udtrykkeligt af selve lovtæksten i modsætning til fastsættelse af græn-